

Lentemaand

Beste Erfgoedvrienden,

April is de lentemaand waarin de planten zich openen en de natuur tot volle bloei komt. Kunst, Cultuur en Erfgoed barst weer los met interessante projecten op Schouwen-Duiveland. De Dikke Toren is geopend met de film 't Kraaiennest 1304 op de tweede verdieping die 'zomaar' prachtig uitkomt in deze middeleeuws ogende ambiance. "Een mooie beleving erbij", aldus Erik van Uffelen van Centree waar we te gast zijn. De stadswandeling de Walk of Fame is beschikbaar en te downloaden. [Klik hier](#) voor de wandeling.

Exposities in de Dikke Toren, de moeite van het klimmen waard.

Met een openingswoord start voorzitter Erik van Uffelen het seizoen, waarna de onthulling van de Dikke op ware grootte 168 m plaatsvindt op 30 maart. Bij zijn afscheid heeft oud-voorzitter van Centree, Frank van Asten, zich warm gemaakt voor een afbeelding van de bouwtekening van de Dikke Toren met daarop het oorspronkelijk ontwerp met een hoogte van zo'n 130 meter. Life Design uit Zierikzee tekent voor het ontwerp waarbij het verhaal van de bouw in vier talen staat vermeld. De Erfgoedvrienden hebben mee gesponsord aan deze bijzondere presentatie van het erfgoed van Zierikzee.

Op de begane grond hangen gravures van de Sint Lievenmonsterkerk die in 1832 is afgebrand. Ze zijn afkomstig van Hans de Groot antiek. Er zijn filmpjes te zien over de geschiedenis van Schouwen-Duiveland en er staat een kunstwerk van leerlingen van het Pieter Zeeman Lyceum over de Zeeslag op de Gouwe 1304. Daarbij pronken de maquettes van nu, de Dikke Toren en de Nieuwe Kerk. Op de eerste verdieping is de expositie 'Blow'n in the wind' van Meg Mercx en Rob Verwer.

't Kraaiennest op de tweede verdieping

Op de tweede verdieping is de film 'Het kraaiennest' geprojecteerd op de oude gemetselde muur. Daarbij staan drie kostuums. Het geeft een bijzonder effect en je waant je in de middeleeuwen rond 1304. De film is in 2023 tijdens de middeleeuwse toestanden opgenomen en geproduceerd door Eef de Graaf en Maarten van Rouveroy van Nieuwaal. Het is een ode aan Zierikzee en Schouwen-Duiveland. Met dank aan de fijne samenwerking met Centree. De entree is gratis, klimmen kost € 5 per persoon.

Pionier Biggo Ute Duvelant

Soms komt er een personage voorbij, met een opvallende naam, die wortels heeft in Schouwen-Duiveland. Wat is ervan hem bekend. Zijn familiegeschiedenis is boeiend beschreven in het boek van Het kasteel van Rhoon door Eelco Houweling. [Bekijk hier](#) het inlijpexemplaar. Ute Duvelant doet vermoeden dat hij uit Zeeland komt. Archieven geven iets meer zekerheid. In een handvest van Graaf Willem II is te lezen dat Biggo een kasteel had in Zeeland, Rhoeden genaamd. Hij zou heer geweest zijn van Oost- en West- Duiveland.

Kruistochten

Van Biggo wordt verteld dat hij zou hebben deelgenomen aan de derde Kruistocht van 1189 tot 1192. Veel mensen uit de Lage Landen werden opgeroepen door de graven van Holland, Gelre en Kleef om deel te nemen. Biggo werd tijdens de kruistocht op het eiland Rhodos tot ridder geslagen. Volgens de overlevering is dit één van de verklaringen waar de naam Rhoon vandaan zou kunnen komen. Dat Biggo een ondernemende ridder was kun je wel stellen.

“Ende ’t Land van Roeden is genaemt naer een Ridders beghraven ende bemuyrde hofstede, genaempt het Sloet te Roeden , leggehnde in Zelandt, alsoe die heeren van Roeden eertijts heeren zijn gheweest van Oost en West-Duvelandt ende vande dorpen daar omtrent legghende”.

(Bron: handvest Graaf Willem II verzameld door nazaat Boudewijn II van Duiveland van Rhoon 1519-1578).

Van heer van Duvelant naar heer van Rhoon

Het kasteel Rhoeden werd verzwolgen door het water. Er was op Duiveland geen plek meer voor Biggo. Hij kocht daarna het recht van graaf Dirk VII van Holland (1190-1203) om een ambachtsheerlijkheid te vestigen ten zuiden van de Waal, tussen de huidige Oude- en Nieuwe Maas. Graaf Dirk VII gaf Biggo toestemming om de slikken bij de rivier de Waal in te dijken. Hij noemde de heerlijkheid opnieuw Rhoeden. Van die koop werd een kwitantie gemaakt op 21 januari 1199.

“Wij maken u bekend dat Biggo en zijn neven van ons gekocht hebben grond +++ onder Peydregt met tiende en Ambacht”. (+++ betekent slikken)

Graaf Dirk VII zag hier een mooie kans om zijn gebied en macht uit te breiden. Biggo trok er op uit om het nieuwe land te ontginnen. Een groep mannen, waaronder zijn neven, bouwden een hoge dijk rondom de zandplaat ter bescherming tegen de woeste zee. Of hier toen de eerste steen werd gelegd is niet bekend, maar wel zeker is dat hij het recht verwierf om nieuw aangeslibde gronden in te dijken. Ze kregen het ambacht te leen, maar het eigendom bleef bij de graaf. De graaf beloofde geen verdere verplichtingen aan Biggo op te leggen, behalve in geval van oorlog en belasting hoefde hij niet te betalen. Het ingedijkte stuk werd in drieën verdeeld, Biggo kreeg het grootste stuk. Biggo overleed in 1210.

Een zekere Hendrik, zoon van Biggo, volgde zijn vader op in 1218 en dat is het begin van een lange reeks nazaten. De ambachtsheerlijkheid Rhoon werd later tot een hoge heerlijkheid verheven en het Kasteel van Rhoon werd steeds belangrijker.

Een ambachtsheerlijkheid was in die tijd de eenvoudigste manier een gebied te beheren. Er mocht bijvoorbeeld recht gesproken worden in eenvoudige zaken, maar niet in kwesties waar de doodstraf kon worden uitgesproken, een hoge heerlijkheid mocht dat wel.

Er is niet één verhaal te vertellen. Biggo had twee zoons en een onbekend aantal neven en er was sprake van meerdere heerlijkheden. Door de eeuwen blijven de namen van personen, gebieden en gebouwen door elkaar heen lopen. Veel gegevens verloren zijn gegaan bij overstromingen en bij het bombardement van het archief in Rotterdam in WO II. Het prachtige kasteel van Rhoon bruist heden ten dage van energie, [klik hier](#).

De vrouwen van Rhoon.

In de Empirezaal zijn gebrandschilderde ramen te zien met de wapens van een aantal vrouwen van de familie Van Duiveland. In de Margaretha zaal zijn tekeningen van de wapens te zien. De ramen zijn te danken aan nazaat Boudewijn II van Duiveland van Rhoon.

Tips

- ❖ Museumboerdij Goemanszorg in Dreischor viert haar 50-jarig bestaan. Het museum heeft een vernieuwde presentatie, het is een echte aanrader, gefeliciteerd !
- ❖ In de Visstraat/ hoek Havenplein in Zierikzee is door de Erfgoedvrienden een qr code geplaatst waarop het verhaal van de gemetselde bokaal met nis uit de doeken wordt gedaan.
- ❖ De Bewaerschoole in Burgh opent op 6 april de tentoonstelling van Nanda Raemansky met als thema het nomadische leven. 12 kunstenaars zijn de komende tijd uitgenodigd om te reflecteren op de toenemende bevolkingsdruk in Zeeland. Nanda heeft de aftrap op locatie Ellemeet.
- ❖ Theatergroep de Verdieping in Zierikzee organiseert op 21 april om 15.00 uur Dansen op Der Broede, een indringende monoloog over een bijzonder echtpaar tijdens de Twee Wereldoorlog. [Klik hier](#)
- ❖ Een mooie wandeling is te maken bij het Dijkwater nabij Sirjansland, u ontmoet er koeien, er staan orchideeën en in mei stan de meidoorns in vollebloei.

Laat de lente nu maar komen. Trek er als het kan op uit , dichtbij is het vaak mooier dan gedacht.

Met Vriendelijke groet, Luitzen Bijlsma, Lisette van de Velde , Peter Bracke, Jozé van de Sande en Baukje Bijlsma

